

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Катедра української мови імені проф. Івана Ковалика

Затверджено
на засіданні кафедри української мови
імені проф. Івана Ковалика
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка

(протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.)

Завідувач кафедри З.О. Купчинська

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Сучасна українська літературна мова
(Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія)»,
що викладається в межах ОПП
«Східні мови та літератури (переклад включно)»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальностей 035 Філологія
Спеціалізації:

- 035.060** східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська;
- 035.065** східні мови та літератури (переклад включно), перша – китайська;
- 035.067** Східні мови та літератури (переклад включно), перша – перська;
- 035.069** східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська.

Назва курсу	Сучасна українська літературна мова (Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія)
Адреса викладання курсу	Філологічний факультет, Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра української мови імені професора Івана Ковалика
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія. Спеціалізація (035.060 східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська; 035.065 східні мови та літератури (переклад включно), перша – китайська; 035.067 східні мови та літератури (переклад включно), перша – перська; 035.069 східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська.
Викладачі курсу	доц. Сус І. Р.
Контактна інформація викладачів	irynasium2014@ukr.net
Консультації по курсу відбуваються	Консультації з дисципліни відбуваються за попередньою домовленістю в день проведення заняття
Сторінка курсу	https://philology.lnu.edu.ua/course/suchasna-ukrajinska-literaturna-mova-3-2
Інформація про курс	Курс «Сучасна українська літературна мова (Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія)» є нормативною дисципліною зі спеціальності східні мови та літератури (переклад включно). Її студенти-сходознавці вивчають у 1 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс «Сучасна українська літературна мова (Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія)» призначений для студентів-сходознавців першого року навчання. У структурі навчального курсу виокремлено підрозділи: семасіологія, етимологія, фразеологія, ономастика та лексикографія. Навчальна дисципліна формує знання про типи лексичних значень слів, полісемію, синонімію, антонімію, омонімію, паронімію, класифікацію онімів та типологію фразеологічних одиниць. Зосереджено увагу на вивченні словникового складу сучасної української літературної мови в етимологічному, історичному, семантичному, соціолінгвістичному, стилістичному, функціональному аспектах. Програма курсу передбачає ознайомлення з періодизацією розвитку української лексикографії, теоретичними засадами укладання словників та типами лексикографічних джерел.

<p>цілі курсу</p>	<p>Основна мета курсу «Сучасна українська літературна мова (Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія)» – сформувати в студентів-сходознавців систематизовані наукові знання про традиційні й нові підходи до класифікації та кваліфікації лексичних явищ, ознайомити студентів із лексико-фразеологічною системою сучасної української мови, розвивати в них уміння й навички володіння лексичними та фразеологічними засобами з урахуванням семантики, джерел походження та стилістичних особливостей мовних одиниць.</p> <p>Головне завдання курсу – сформувати в студентів наукові погляди на мову на базі опрацьованого ними теоретичного матеріалу з лексики й фразеології, виробити навички самостійних спостережень над мовними фактами, їх аналізу та класифікації, розуміння законів розвитку й функціонування лексичних явищ. Ознайомити з базовими словниками української мови, навчити визначати типи словників, періоди розвитку української лексикографії та критерії лексикографічної параметризації лексичного фонду сучасної української мови.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Методичне забезпечення:</p> <p>Лексикографічний практикум. Навчально-методичний посібник для студентів I курсу філологічного факультету / І. Ціхоцький, О. Левчук. Львів, 2013. 114 с.</p> <p>Лексикологія сучасної української літературної мови. Практикум: Навчально-методичний посібник для студентів I курсу філологічного факультету / І. Ціхоцький, О. Левчук. Львів, 2014. 258 с.</p> <p>Основні джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бодик О. П., Рудакова Т. М. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Київ, 2011. 2. Голянич М.І., Стефурак Р. І., Бабій І.С. Словник лінгвістичних термінів: лексикологія, фразеологія, лексикографія / за ред. М. І. Голянич. Івано-Франківськ, 2011. 3. Гринчишин Д. Г., Сербенська О. А. Словник паронімів української мови. Київ, 1986. 4. Сучасна українська літературна мова: підручник / А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ, та ін.; За ред. А. П. Грищенка. 2-ге вид. Київ, 1997. 5. Сучасна українська літературна мова: підручник / М. Я. Плющ, С. П. Бевзенко, Н. Я. Грипас та ін.; за ред. М. Я. Плющ. 3-є вид. Київ, 2001. 6. Сучасна українська мова: Лексикологія. Фонетика: підручник / за ред. А. К. Мойсієнка. Київ, 2013. 7. Українська мова: Енциклопедія / редкол.: Русанівський В. М., Тараненко О. О., Зяблюк М. П. та ін. Київ, 2007. <p>Додаткові джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Архипенко Л. Англomовна лексика в сучасних українських медійних текстах (функціональний аспект). <i>Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського</i>. Серія: Філологія. Журналістика. 2022. Т.33. № 6. Ч. 1. С. 7–12. 9. Бігдай М. О. Динамічні процеси у семантиці дієслів української мови (на матеріалі лексико-семантичної групи «дієслова емоційного стану»). <i>Науковий вісник Міжнар. гуманітар. ун-ту</i>. Серія: Філологія. Одеса, 2022 № 56. С. 8–11. 10. Демська О. Вступ до лексикографії: навч. посіб. Київ, 2010.

	<ol style="list-style-type: none"> 11. Демська О. М., Кульчицький І. М. Словник омонімів української мови. Львів, 1996. 12. Дубічинський В.В. Лексикографія. Навч.-метод. посіб. для студ. денного та заочного навчання зі спец. «Перекладач» і «Прикладна лінгвістика». Харків, 2012. 13. Етимологічний словник української мови: в 7 т. / Ред. кол.: О. С. Мельничук (гол. ред.), І. К. Білодід, В. Т. Коломієць, О. Б. Ткаченко. АН УРСР. Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. Київ, 1982–2012. 14. Житар І. В., Краєвська Г. П., Матвійчук Т. П. Вживання фразеологічних одиниць у мовленнєвих ситуаціях: історико-прагматичний аспект. <i>Науковий вісник Міжнар. гуманітар. ун-ту</i>. Серія: Філологія. Одеса, 2023. № 59. С. 113–114. 15. Капранов Я., Тронь Т. Основи лексикографічної теорії та практики: підручник. Київ, 2023. 16. Мойсеєнко Л. А. Теоретико-методологічні засади досліджень фразеологічних одиниць. Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. Сер.: Філологічна. 2013. Вип. 34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2013_34_48. 17. Опанасенко В. Залучення й адаптація англomовних запозичень в українській мові. <i>Лінгвістика: зб. наук. пр.</i> Полтава, 2022. № 1. С. 119–127. 18. Полюга Л. М. Словник антонімів / за ред. Л. Г. Паламарчука. Київ, 2001. 19. Словник синонімів української мови: у 2 т / А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук та ін. Київ, 2001. 20. Словник української мови: в 20 т. Київ, 2010–https://sum20ua.com 21. Словник фразеологізмів української мови / НАН України, Ін-т укр. мови, Укр. мов.-інформ. фонд; [уклад.: В. М. Білоноженко та ін.; відп. ред. В. О. Винник]. Київ, 2003. <p>Електронні ресурси: www.linguist.univ.kiev.ua www.mova.info www.vesna.org.ua</p>
Тривалість курсу	Один семестр (1)
Обсяг курсу	<i>Денна форма навчання:</i> загальний обсяг 90 годин, у т. ч. 16 годин лекційних, 32 години практичних занять, 42 годин самостійної роботи. 3 кредити ЄКТС. 3 модулі.
результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> • дефініції та властивості мовних одиниць, що входять до лексичної та фразеологічної систем української мови; • різновиди системних зв'язків у лексиці та фразеології; • класифікаційні схеми, за допомогою яких систематизуються лексичні та фразеологічні одиниці та мовні явища, наявні в лексиці та фразеології; • принципи побудови статей у словниках різних типів; <p>уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначати приналежність тексту до функціонального стилю за його лексичними, морфологічними та синтаксичними особливостями; • аналізувати вияви системних явищ у лексиці та фразеології; • виконувати лексикологічний аналіз слова; • з'ясовувати джерела походження лексичних одиниць за

	<p>характерними фонетичними та морфологічними ознаками;</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначати стильову приналежність і емоційно-експресивне забарвлення слів та способи його вираження; • витлумачувати значення фразеологічних одиниць і вводити їх у контекст; • використовувати сучасні лексикографічні та фразеографічні джерела в практичній діяльності; • аналізувати наукові праці з лексикології, фразеології та лексикографії; • пояснювати лексичне значення слова і визначати семантичні компоненти (семи) в його структурі; • визначати типи лексичних значень за різними ознаками; • встановлювати парадигматичні та синтагматичні зв'язки слів; • характеризувати лексику української мови за різними ознаками; • визначати тип фразеологізмів; • виконувати лексикологічний і фразеологічний аналіз; • аналізувати різні типи словників.
Ключові слова	Лексикологія, фразеологія, лексикографія, семасіологія, ономасіологія, етимологія, дефініція, вокабула, словникова стаття, екземпліфікація, реєстр словника, лексичне значення слова (денотативне, конотативне, контекстуальне, пряме, переносне), лексема, сема (архісема, гіперсема, гіпосема, інтегральна, диференційна, потенційна, градуальна), семема, полісемія (багатозначність), синонімія, антонімія, омонімія, паронімія, метафора, метонімія, енантіосемія, парономазія, каламбур, омофони, омографи, омоформи, ампліфікація, перифраз, евфемізм, тавтологія, плеоназм, мезоніми, антоніми (комплементарні, векторні, градуальні, координатні), антитеза, оксиморон, катахреза, запозичення (кальки, варваризми, екзотизми, інтернаціоналізми, етранжизми, макаронізми), архаїзми, історизми, okazіоналізми, неографія, жаргон, арго, сленг, професіоналізми, діалектизми, топоніми, антропоніми, ідіома, фразеологізм, паремія, парадокс, сентенція, афоризм, ремінісценція, максима, прислів'я, приказка, крилатий вислів.
Формат курсу	Очний
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Курс «Сучасна українська літературна мова (Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія)» розпочинає вивчення сучасної української літературної мови. На знаннях з лексикології, фразеології, ономастики та лексикографії базуватимуться такі навчальні дисципліни для студентів-сходознавців: дериватологія, діалектологія, морфологія, синтаксис та стилістика української мови та ін.

<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Методика організації роботи під час вивчення цього курсу складається з роботи викладача й студента.</p> <p><i>Форми роботи викладача:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • організація й проведення лекційних і практичних занять; • контроль за опрацюванням наукової літератури; • організація й проведення тестування; • консультування студентів; • проведення контрольних робіт; • організація й проведення заліку. <p><i>Форми роботи студента:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • опрацювання теоретичного матеріалу; • підготовка презентацій; • підготовка до практичних занять, контрольних робіт; • підготовка до заліку. <p><i>Методи навчання:</i> При вивченні дисципліни передбачено застосування проєктно орієнтованого навчання, що виявляється у використанні лекційного методу з елементами пояснення, презентації, бесіди, дискусії; діяльнісного, проєктного, інтерактивного методів на практичних заняттях, дослідницького та частково-пошукового методів для самостійного вивчення матеріалу.</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Проектор, комп'ютер, мультимедійна дошка, словники української мови</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Практичні заняття: 20 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20;</p> <p>Проєкт (презентація) «Відомі українські мовознавці» 10 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 5;</p> <p>модулі: 25 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25;</p> <p>Залік: 50 балів</p> <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Академічна доброчесність: очікується, що роботи студентів будуть їхніми самостійними дослідженнями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента, є підставою для незарахування визначеного завдання. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі практичні заняття курсу. Студенти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати практичне заняття та зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання завдань, передбачених курсом.</p> <p>Література. Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, надає викладач виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студентів заохочують до використання літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Ураховуються бали, що студенти отримали за виконання практичних завдань, виступи з доповідями та рецензіями на семінарах, участь в обговоренні. Ураховується присутність та активність студента на практичних заняттях. Не толерується несвоєчасне виконання студентами поставлених завдань, плагіат, списування та користування мобільними пристроями під час занять з метою, не пов'язаною з навчанням.</p>

**Питання до
дозаліку**

1. Лексикологія як лінгвістична дисципліна, предмет і завдання лексикології. Загальна (універсальна) і конкретна (національна), історична (діахронна) та описова (синхронна), прикладна лексикологія. Аспекти лексикологічних досліджень. Семасіологія, ономасіологія, етимологія, ономастика, фразеологія, лексикографія як розділи лексикології. Зв'язок з іншими дисциплінами.
2. Слово як одиниця лексичного рівня мови. Слово – знакова одиниця. Семантична структура слова. Компонентний аналіз слова. Лексичне значення слова. Лексичне і граматичне значення.
3. Багатозначність слова (полісемія). Різновиди полісемічних рядів в українській мові (радіальна, ланцюжкова, радіально-ланцюжкова). Механізми утворення полісемічного ряду. Тлумачні словники.
4. Явище омонімії. Омоніми на різних мовних рівнях. Лексична омонімія в українській мові. Типи лексичних омонімів: повні й неповні (часткові). Різновиди часткових омонімів (омофони, омографи, омоформи). Джерела лексичних омонімів. Проблема розмежування омонімії й полісемії. Стилістичне використання омонімів у мовленні. Словники омонімів.
5. Пароніми в українській мові. Пароніми на різних мовних рівнях. Типологія лексичних паронімів. Вузьке і широке трактування паронімії. Семантичні та структурні типи паронімів. Стилістичне використання паронімів. Словники паронімів.
6. Синонімія як фундаментальний тип відношень мовних одиниць. Лексичні синоніми. Визначення синонімів. Функції синонімів. Джерела поповнення синонімних рядів. Типологія синонімів. Повна і неповна (ідеографічна) синонімія. Синонімний ряд і його домінанта. Стилістичне використання синонімів. Словники синонімів української мови.
7. Антонімія. Мовні типи антонімів. Лексичні антоніми, їх визначення. Логічна та лінгвістична основа антонімів. Структурні й семантичні типи антонімів. Контекстуальні антоніми. Стилістичні прийоми, побудовані на антонімії. Словники антонімів української мови.
8. Лексичні шари української лексики з погляду її походження. Споконвічно українські слова (індоевропейські, праслов'янські, східнослов'янські) і власне українські. Етимологічні словники української мови.
9. Лексичні запозичення в українській мові. Фонетичні, граматичні і лексичні закономірності, що супроводжують освоєння запозичених слів (фонетико-морфологічна адаптація). Семантичні процеси при запозиченні слів. Класифікація запозичень за походженням (джерелами) і тематичними групами. Екзотизми й варваризми. Калькування й кальки. Типи лексичних кальок. Інтернаціональна лексика. Запозичена лексика в тлумачних словниках і словниках іншомовних слів.
10. Соціальна й територіальна диференціація лексики української мови. Лексика загальнонародна й лексика обмеженого вжитку. Науково-технічна й професійна термінологія. Специфіка терміна. Джерела термінотворення в українській мові. Поняття про термінологізацію загальнонародної лексики й детермінологізацію терміна. Словники термінів. Професіоналізми, відмінності їх від термінів. Жаргонна лексика. Арго. Використання жаргонної та

	<p>арготичної лексики в літературній мові. Діалектизми (фонетичні, морфологічні, словотворчі, лексичні, синтаксичні), види лексичних діалектизмів (лексичні, етнографічні, семантичні). Функції в тексті. Словники діалектної та жаргонної лексики.</p> <p>11. Активна й пасивна лексика. Застаріла лексика: історизми (матеріальні архаїзми) й архаїзми (стилістичні архаїзми). Неологізми, їх різновиди і шляхи появи в мові. Оказіональні й потенційні слова. Словники нових слів і значень. Словники архаїзмів (історичні). Стилістична диференціація лексики української мови. Лексика стилістично нейтральна (міжстильова) і стилістично забарвлена. Розмовна лексика, її види. Книжна лексика, її види.</p> <p>12. Фразеологія як лінгвістична дисципліна. Предмет вивчення фразеології. Поняття фразеологічної одиниці. Питання про обсяг фразеології і типи її одиниць. Фразеологічна парадигматика: фразеологічні синоніми, антоніми. Фразеологічна багатозначність. Фразеологічні омоніми. Типологія фразеологічних одиниць. Фразеологія української мови з погляду її походження (старогрецькі, романські, біблейські, авторські фразеологізми). Стилістична диференціація фразеологізмів. Структурні типи фразеологізмів. Фразеологічні словники української мови.</p> <p>13. Лексикографія як прикладна наукова дисципліна. Основні поняття лексикографії. Типологія словникової продукції. Енциклопедичні й лінгвістичні словники. Типи лінгвістичних словників. Тлумачні словники української мови. Структура словникової статті у тлумачних словниках.</p> <p>14. З історії української лексикографії. Найдавніші українські словники. Українська лексикографія XIX–XX ст. Сучасний стан лексикографії в Україні. Огляд базових лексикографічних праць.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершення курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
	МОДУЛЬ І. Лексикологія в системі мовознавства. Українська лексикографія.				
1 т. 2 год.	Тема 1. Лексикологія як лінгвістична дисципліна, предмет і завдання лексикології. Семасіологія, ономасіологія, етимологія, ономастика, фразеологія, лексикографія як розділи лексикології. Слово як одиниця лексичного рівня мови. Понятійна основа лексичного значення. Прагматичний аспект лексичного значення. Оцінні компоненти в лексичному значенні. Асоціативні ознаки (конотації), пов'язані зі словом. Лексичне і граматичне значення слова.	лекція	Бодик О. П., Рудакова Т. М. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Київ, 2011; Демська О. Вступ до лексикографії: навч. посіб. Київ, 2010.; Сучасна українська мова: Лексикологія. Фонетика: підручник /за ред. А. К. Мойсієнка. Київ, 2013; Українська мова: Енциклопедія. Київ, 2007.	Форми існування української мови 2 год.	1 тиждень
1 т. 2 год.	Мова й мовлення. Слово як мовна одиниця. Визначення слова: різні підходи і критерії. Ознаки слова.	практичне заняття	Лексикологія сучасної української літературної мови. Практикум: Навч.-метод. посіб. для студ. I курсу філол. ф-ту / І. Ціхоцький, О. Левчук. Львів, 2014.	Тенденції розвитку сучасної української лексикології 4 год.	1 тиждень
2 т. 2 год.	Слово і поняття. Лексичне значення слова. Основні типи лексичних значень слів. Типи слів за загальним лексичним значенням самостійні, службові й вигуківі; повнозначні та займенникові. Граматичне значення слова.	практичне заняття	Лексикологія сучасної української літературної мови. Практикум: Навч.-метод. посіб. для студ. I курсу філол. ф-ту / І. Ціхоцький, О. Левчук. Львів, 2014.		2 тиждень
3 т. 2 год.	Тема 2. Лексикографія як прикладна наукова дисципліна. Основні поняття лексикографії. Типологія словникової продукції. Енциклопедичні й лінгвістичні словники. Типи лінгвістичних словників. Структура словникової статті в	лекція	Бодик О. П., Рудакова Т. М. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Київ, 2011; Сучасна українська мова:	Періодизація розвитку української лексикографії 4 год.	3 тиждень

	тлумачних словниках. З історії української лексикографії. Найдавніші українські словники. Українська лексикографія XIX–XX ст. Сучасний стан лексикографії в Україні.		Лексикологія. Фонетика: підручник / за ред. А. К. Мойсієнка. Київ, 2013; Українська мова: Енциклопедія. Київ, 2007.		
3 т. 2 год.	Лексикографія як прикладна наукова дисципліна. Основні поняття лексикографії. Типологія словників. Енциклопедія як різновид словника. Огляд загальних і тематичних енциклопедій. Енциклопедія українознавства. Українська радянська енциклопедія. Енциклопедичний словник. Енциклопедія «Українська мова».	практичне заняття	Лексикологія сучасної української літературної мови. Практикум: Навч.-метод. посіб. для студ. I курсу філол. ф-ту / І. Ціхоцький, О. Левчук. Львів, 2014.		3 тиждень
	Тлумачні словники української мови. Різновиди тлумачних словників. СУМ-11, СУМ-20, ВТСУМ, КТСУМ. Українська термінографія. Історія формування термінографії.	практичне заняття	Лексикологія сучасної української літературної мови. Практикум: Навч.-метод. посіб. для студ. I курсу філол. ф-ту / І. Ціхоцький, О. Левчук. Львів, 2014.		4 тиждень
Модуль II. Лексикологія. Системні зв'язки в лексиці української мови.					
4 т. 2 год.	Тема 1. Багатозначність слова (полісемія). Семантична структура полісемічного слова. Ієрархія значень і типи багатозначності слів в українській мові (радіальна, ланцюжкова, радіально-ланцюжкова). Принципи й методи опису лексичного значення. Поняття про компонентний аналіз. Поняття про семантичне поле і лексико-семантичну групу (ЛСГ).	лекція	Бодик О. П., Рудакова Т. М. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Київ, 2011; Сучасна українська мова: Лексикологія. Фонетика: підручник / за ред. А. К. Мойсієнка. Київ, 2013; Українська мова: Енциклопедія. Київ, 2007.	Староукраїнська лексикографія. 4 год.	5 тиждень
4 т. 2 год.	Етимологічні словники української мови та суміжні ними видання (словники іншомовних слів). Історія створення ЕСУМ. Перекладна лексикографія. Види перекладних словників.	практичне заняття	Лексикологія сучасної української літературної мови. Практикум: Навч.-метод. посіб. для студ. I курсу філол. ф-ту / І. Ціхоцький, О. Левчук. Львів, 2014.		5 тиждень
5 т. 2 год.	Історична лексикографія та її завдання. Історичні словники української мови.	практичне заняття	Лексикологія сучасної української літературної мови. Практикум: Навч.-метод. посіб. для студ. I курсу філол. ф-ту / І. Ціхоцький, О. Левчук. Львів, 2014.		6 тиждень

6 т. 2 год.	Тема 2. Лексична парадигматика. Омонімія. Проблема розмежування в омонімії і полісемії. Типи омонімів. Паронімія. Типологія лексичних паронімів. Вузьке й широке трактування паронімів. Паронімія й паронімія.	лекція	Бігдай М. О. Динамічні процеси у семантиці дієслів української мови (на матеріалі лексико-семантичної групи «дієслова емоційного стану»). <i>Науковий вісник Міжнар. гуманітар. ун-ту</i> . Серія: Філологія. Одеса, 2022 № 56. С. 8–11.; Бодик О. П., Рудакова Т. М. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Київ, 2011; Сучасна українська мова: Лексикологія. Фонетика: підручник / за ред. А. К. Мойсієнка. Київ, 2013; Українська мова: Енциклопедія. Київ, 2007	Навчальна лексикографія 4 год.	7 тиждень
6 т. 2 год.	Територіальна і соціальна лексикографія. Діалектна лексикографія. Діалектні словники. Словники жаргонізмів. Онімна лексикографія	практичне заняття	Лексикологія сучасної української літературної мови. Практикум: Навч.-метод. посіб. для студ. I курсу філол. ф-ту / І. Ціхоцький, О. Левчук. Львів, 2014.		7 тиждень
7 т. 2 год.	Ідіолектна лексикографія. Словники мови письменника, словопоказчики, конкорданси. Стилїстична лексикографія.	практичне заняття	Лексикологія сучасної української літературної мови. Практикум: Навч.-метод. посіб. для студ. I курсу філол. ф-ту / І. Ціхоцький, О. Левчук. Львів, 2014.	Стилїстичне використання синонімів, антонімів, омонімів, паронімів 4 год.	8 тиждень
8 т. 2 год.	Тема 3. Синонімія. Лексичні синоніми. Стилїстичні прийоми, побудовані на синонімії. Словники синонімів української мови. Антонімія. Мовні типи антонімів. Лексичні антоніми, їх визначення. Контекстуальні антоніми. Синонімічно-антонімічні зв'язки. Поняття про енантіосемію. Антонімія системно-мовна та ситуативно-мовленнєва. Текстові функції антонімів. Стилїстичні прийоми, побудовані на антонімії Лексична синтагматика. Граматична, семантична і лексична сполучуваність. Поняття про валентність слова. валентностей, асоціативні.	лекція	Бодик О. П., Рудакова Т. М. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Київ, 2011; Сучасна українська мова: Лексикологія. Фонетика: підручник / за ред. А. К. Мойсієнка. Київ, 2013; Українська мова: Енциклопедія. Київ, 2007.	Словники антонімів української мови 2 год.	9 тиждень

	Соціолінгвістичний аспект лексики.				
2 год.	Семантична структура слова. Типологія лексичних одиниць. Полісемія. Метафора і метонімія	практичне заняття	Лексикологія сучасної української літературної мови. Практикум: Навч.–метод. посіб. для студ. I курсу філол. ф-ту / І. Ціхоцький, О. Левчук. Львів, 2014.	Словники лексичної сполучуваності української мови 4 год.	9 тиждень
9 т. 2 год.	Омонімія. Типи омонімів. Джерела омонімії. Паронімія. Типологія паронімів в українській мові. Словники омонімів та паронімів. в	практичне заняття	Лексикологія сучасної української літературної мови. Практикум: Навч.–метод. посіб. для студ. I курсу філол. ф-ту / І. Ціхоцький, О. Левчук. Львів, 2014.		10 тиждень
10 т. 2 год.	Тема 4. Лексичні шари української лексики з погляду її походження. Лексичні запозичення в українській мові. Адаптація запозичень. Екзотизми й варваризми. Калькування. Інтернаціональна лексика. Загальноживана лексика й лексика обмеженого вжитку. Соціальна й територіальна диференціація лексики української мови. Науково-технічна й професійна термінологія. Професіоналізми. Діалектизми. Види діалектизмів.	лекція	Архипенко Л. Англословна лексика в сучасних українських медійних текстах (функціональний аспект). <i>Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського</i> . Серія: Філологія. Журналістика. 2022. Т.33. № 6. Ч. 1. С. 7–12.; Бодик О. П., Рудакова Т. М. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Київ, 2011; Сучасна українська мова: Лексикологія. Фонетика: підручник / за ред. А. К. Мойсієнка. Київ, 2013; Українська мова: Енциклопедія. Київ, 2007.	Відомості про походження та розвиток української мови 4 год.	11 тиждень

10 т. 2 год.	Синонімія в українській мові. Класифікація синонімів (структурні, семантичні, функціональні типи). Стилiстичне використання синонімів. Словники синонімів.	практичне заняття	Лексикологія сучасної української літературної мови. Практикум: Навч.-метод. посіб. для студ. I курсу філол. ф-ту / І. Ціхоцький, О. Левчук. Львів, 2014.		11 тиждень
11 т. 2 год.	Антонімія. Класифікація антонімів (структурні, семантичні, функціональні типи). Стилiстичне використання антонімів. Словники антонімів.	практичне заняття	Лексикологія сучасної української літературної мови. Практикум: Навч.-метод. посіб. для студ. I курсу філол. / І. Ціхоцький, О. Левчук. Львів, 2014.		12 тиждень
12 т. 2 год.	Тема 5. Активна і пасивна лексика української мови. Зміни у словниковому складі мови. Історизми. Архаїзми. Неологізми. Стилiстична диференціація лексики української мови. Стилiстичні пласти української лексики. Стилiстично нейтральна лексика. Розмовна і експресивно-забарвлена лексика. Книжна лексика.	лекція	Бодик О. П., Рудакова Т. М. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Київ, 2011; Опанасенко В. Залучення й адаптація англомовних запозичень в українській мові. <i>Лінгвістика</i> : зб. наук. пр. Полтава, 2022. № 1. С. 119–127.	Функціонально-стилiстичні різновиди літературної мови 4 год.	13 тиждень
13 т. 2 год.	Територіальні і соціальні діалекти української мови, їх стилістичне використання. Стилiстичні пласти української лексики.	практичне заняття	Лексикологія сучасної української літературної мови. Практикум: Навч.-метод. посіб. для студ. I курсу філол. / І. Ціхоцький, О. Левчук. Львів, 2014.		13 тиждень
14 т. 2 год.	Походження лексики української мови. Успадкована лексика і запозичення. Шляхи лексичних запозичень.	практичне заняття	Лексикологія сучасної української літературної мови. Практикум: Навч.-метод. посіб. для студ. I курсу філол. / І. Ціхоцький, О. Левчук. Львів, 2014.		14 тиждень

МОДУЛЬ III. Українська фразеологія					
---	--	--	--	--	--

15 т. 2 год.	<p>Тема 1. Фразеологія як лінгвістична дисципліна. Поняття фразеологічної одиниці. Фразеологізм і лексема. Фразеологізм і словосполучення. Проблема класифікації фразеологічних одиниць. Ідіоматика і фраземіка. Типологія ідіом (фразеологічні зрощення, єдності, сполучення) та фразем (прислів'я, приказки, крилаті вислови). Фразеологічна парадигматика: фразеологічні синоніми, антоніми. Фразеологічна багатозначність. Фразеологічні омоніми. Фразеологічна синтагматика. Структурні типи фразеологізмів.</p>	лекція	<p>Бодик О. П., Рудакова Т. М. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Київ, 2011; Житар І. В., Краєвська Г. П., Матвійчук Т. П. Вживання фразеологічних одиниць у мовленнєвих ситуаціях: історико-прагматичний аспект. <i>Науковий вісник Міжнар. гуманітар. ун-ту.</i> Серія: Філологія. Одеса, 2023. № 59. С. 113–114.; Мойсеєнко Л. А. Теоретико-методологічні засади досліджень фразеологічних одиниць. Наукові записки [Нац. ун-ту «Острозька академія»]. Серія: Філологічна. 2013. Вип. 34.; Сучасна українська мова: Лексикологія. Фонетика: підручник / за ред. А. К. Мойсієнка. Київ, 2013; Українська мова: Енциклопедія. Київ, 2007.</p>	Фразеологія української мови з погляду її походження. Механізми фразеологізації. 4 год.	15 тиждень
15 т. 2 год.	Українська фразеологія. Типологія фразеологічних одиниць.	практичне заняття	<p>Лексикологія сучасної української літературної мови. Практикум: Навч.-метод. посіб. для студ. I курсу філол. ф-ту / І. Ціхоцький, О. Левчук. Львів, 2014.</p>	Фразеологічні словники української мови. 2 год.	15 тиждень
16 т. 2 год.	Фразеологічна парадигматика: фразеологічні синоніми, антоніми, омоніми. Фразеологічна багатозначність. Фразеологічна синтагматика. Фразеологія української мови з погляду її походження.	практичне заняття	<p>Лексикологія сучасної української літературної мови. Практикум: Навч.-метод. посіб. для студ. I курсу філол. ф-ту / І. Ціхоцький, О. Левчук. Львів, 2014.</p>		16 тиждень